Übung 2 Computational Physics III

Matthias Plock (552335)

Paul Ledwon (561764)

10. Mai 2018

Inhaltsverzeichnis

1	1 Aufgabe 1]
	1.1	Einleitung	1
		Implementierung des Matrix-Vektor-Produktes für den Laplace Operator	
	1.3	Implementierung von Hilfsfunktionen	2
	1.4	Implementierung der Methode der Konjugierten Gradienten	2
2	Auf	gabe 2	3

1 Aufgabe 1

1.1 Einleitung

Implementiert wird die Methode der Konjugierten Gradienten aus Übung 1 in der Programmiersprache C.

Im Folgenden wird auf die drei Teilaufgaben eingegangen.

1.2 Implementierung des Matrix-Vektor-Produktes für den Laplace Operator

Zu implementieren war das Matrix-Vektor-Produkt

w = Av,

wobei A der Laplace-Operator ist und v ein Vektor mit Unbekannten. Bei einer Problemgröße von $N \times N$ hat A die Dimension $(2N+2) \times (2N+2)$, v hat die Dimension 2(2N+2). Die extra Dimensionen tauchen auf, da die Randbedingungen mit einbezogen werden.

Die Implementierung ist in der Funktion void laplace_2d(double *w, double *v) zu finden.

Die Funktion wird einen Unbekannten-Vektor v (Abb. 1) aufgerufen, das Resultat in die Shell ausgegeben (Abb. 2).

```
\begin{array}{l} v = \\ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 18.60 \ 17.10 \ 24.20 \ 25.10 \ 22.70 \ 7.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 12.40 \ 19.40 \ 8.40 \ 24.80 \ 2.70 \ 23.20 \ 23.10 \ 14.10 \ 0.00 \ 0.00 \ 11.80 \ 9.00 \ 4.60 \ 9.90 \ 5.10 \ 15.90 \ 20.10 \ 15.40 \ 0.00 \ 0.00 \ 10.20 \ 5.00 \ 1.30 \ 18.30 \ 4.90 \ 8.80 \ 16.30 \ 9.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 3.70 \ 9.30 \ 0.50 \ 2.30 \ 8.80 \ 23.30 \ 9.40 \ 21.20 \ 0.00 \ 0.00 \ 17.10 \ 17.80 \ 20.50 \ 19.80 \ 15.50 \ 18.00 \ 8.40 \ 1.70 \ 0.00 \ 0.00 \ 1.40 \ 13.00 \ 11.60 \ 6.50 \ 3.30 \ 6.10 \ 22.00 \ 13.50 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0
```

Abbildung 1: Der Unbekannten-Vektor v.

```
 \begin{array}{l} w = \\ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.
```

Abbildung 2: Resultat des Funktionsaufrufs void laplace_2d(double *w, double *v) mit dem Unbekannten-Vektor v.

Um das Resultat zu verifizieren wenden wir den Laplace-Operator auf den Unbekannten-Vektor v (ohne die Randbedingungen) an. Das Resultat ist in Abb. 3 zu finden.

```
[-17.3 -37.9]
                7.9 - 10.3
                           28.8 -61.4 42.2 -80.
[ 26.8 -20.1 -17.9 10.7 -43.8 -4.8 -28.2
[-14.3 -27.3]
              33.8 -61.1
                           66.5 - 26.
                                      -12.3 -10.9]
                                      -9.7 -18.4]
         4.8
               10.2
                     13.2
                                 -6.4
[-15.6]
                           13.
[-20.3]
          9.8
               23.2 -54.8
                           21.4
                                 25.2 -17.9
[ 21.8 -10.2
              31.4 38.2
                           10.8 -48.2
                                       31.6 -64.7]
[-45.5 -11.3 -32.3 -34.4 -12.1 -18.7
                                       17.5
                                              36.3]
[ 24.5 -21.2
              -6.4
                      8.7
                           14.9 18.9 -60.
                                            -30.3]]
```

Abbildung 3: Anwendung des Laplace-Operators aus dem letzten Übungsblatts auf den Unbekannten-Vektor v (ohne Randbedingungen).

Vergleich der Abbildungen 2 und 3 zeigt, dass die implementierte Methode das selbe Resultat liefert, wie die Methode der letzten Übung.

1.3 Implementierung von Hilfsfunktionen

Es wurden Hilfsfunktionen implementiert um ein Skalarprodukt zu berechnen (double scalar_product (double *u, double *v)), um zwei Vektoren zu addieren (void vector_addition(double *u, double *v, double *w)) sowie um einen Vektor zu skalieren (void scale_vector(double prefactor, double *v, double *w)).

1.4 Implementierung der Methode der Konjugierten Gradienten

In void conjugate_gradient_laplace(double *x, double *b) ist die Methode der Konjugierten Gradienten implementiert. Mit ihr wird das x zum Unbekannten-Vektor v aus Abb. 1 bestimmt. Das Resultat konvergiert nach 27 Schritten (Konvergenz wird angenommen, wenn das Residuum $||r|| < 1 \times 10^{-15}$ ist) und ist in Abb. 4 zu finden.

```
tol (1.741376e-16 < 1.000000e-15) reached after 27 steps x = 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.00 \ 0.
```

Abbildung 4: x zum Unbekannten-Vektor v aus Abb. 1, berechnet mit der Methode der Konjugierten Gradienten.

Das Resultat wird mit der Python-Implementierung aus Übung 1 verifiziert (Abb. 5).

Abbildung 5: *x* berechnet mit der Python-Implementierung.

Vergleich der Abbildungen 4 und 5 zeigt, dass die implementierte Methode des selbe Ergebnis liefert, wie die Python Implementierung des letzten Übungsblattes.

2 Aufgabe 2